

ÇOKLU ORTAMA DAYALI TÜRKÇE ÖĞRETİMİNE VE ÇOKLU ORTAM ARAÇLARINA YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ*

Erhan AKIN**

Mehmet Akif ÇEÇEN***

ÖZET

Bu çalışmada; Türkçe dersinde çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarının kullanımına yönelik ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin görüşleri incelenmiştir. Belirlenen amaca ulaşmak için betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Veriler nitel araştırma desenlerinden yarı yapılandırılmış görüşme yolu ile elde edilmiştir.

Çalışma, MEB'e bağlı Muş ili Bulanık ilçesi Turgut Özal Ortaokulu 6. sınıf Türkçe dersinde yapılmıştır. Çalışma grubu olarak 25 kişilik 6 C sınıfı seçilmiştir.

Çalışma, 8 hafta süreyle ortaokul 6. sınıf Türkçe ders kitabının "Toplum Hayatı" ve "Kişisel Gelişim" temalarındaki 1 şiir ve 7 metinle Türkçe dersi işlenirken yapılmıştır. Bunlardan 2 tanesi dinleme metnidir. Çalışma grubunda, Türkçe dersi öğretimi esnasında bilgisayar, projeksiyon, cd, ses sistemi gibi çoklu ortam araçlarından yararlanılmıştır. Bu araçlarla video, animasyon, karikatür, resim, çizgi film, belgesel, müzik, vb. materyaller kullanılarak çoklu ortama dayalı öğretim ortamı hazırlanmış ve hazırlanan bu ortamda çoklu ortama dayalı öğretim yapılmıştır.

Çalışma grubundaki öğrencilerin çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarının kullanımına yönelik sorulara verdikleri cevaplar betimsel analiz yoluyla incelenmiş, analiz sonucunda ulaşılan sonuçlar betimsel bir biçimde yorumlanmıştır.

Bu incelemeler sonucunda çalışma grubundaki öğrencilerin çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarından memnun oldukları, derste motivasyonlarının ve dikkatlerinin yüksek seviyede olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca öğrenciler bundan sonraki Türkçe derslerini de çoklu ortama dayalı öğretim yolu ile işlemek istediklerini belirtmişlerdir. Elde edilen bulgular ilgili literatür doğrultusunda tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, çoklu ortam, okuduğunu anlama, dinlediğini anlama

* Bu çalışma, Malatya İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı'nda 30.04.2015 tarihinde tamamlanan "Çoklu Ortam Uygulamalarına Dayalı Öğretimin 6. Sınıf Öğrencilerinin Anlama Becerilerine ve Türkçe Dersi Tutumlarına Etkisi (Muş İli Örneği)" başlıklı doktora tezinden elde edilen verilerin bir kısmı kullanılarak üretilmiştir.

Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Dr. MEB, El-mek: erhanakin49@hotmail.com

*** Doç. Dr. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, El-mek: akifcecen@gmail.com

BASED ON MULTIPLE MEDIA ENGLISH TO AND MULTIMEDIA TOOLS FOR STUDENT FEEDBACK

STRUCTURED ABSTRACT

In this study; Based on a multiple-media teaching in Turkish and tools to use for middle school for grade 6 students ' opinions. Determined to achieve descriptive scan method was used. The data is qualitative research has been obtained by way of semi-structured conversation of the pattern. Study sought answers to the following questions:

1 . Eight weeks, Turkish lessons based on the teaching through the arrow çmedia (computer, projector, sound system, tv, phone, using the tools of cd, etc.). Do you think, that's the way you like to be processed? Reasons please write together.

2. Based on a multiple-media teaching (Computer, projector, sound system, tv, telephone, cd, etc.) with text that is rendered in this way is not good if they are understand quicker and your own class? Reasons please write together.

3. Eight hours per week during which the event that affects you the most, and tools? Reasons please write together.

4. An eight-week course that bother you during the event, and what are the tools? Reasons please write together.

5. Based on a multiple-media teaching (Computer, projector, sound system, tv, telephone, cd, etc.) with you to class more in class or when you process time from the book in your classroom? Reasons please write together.

6. You have read and you're listening to Eight weeks in order to better understand it in your classroom, what do you suggest to your teachers about courses Turkish processed? Please write.

Students make the most of your free time on the computer so much nowadays. Students interested in the education field and be redirected to, and evaluation of leisure time as well as training will be given, along with popular tools of benefit from that. In this context research, multimedia applications, their effects on students ' teaching of Turkish and Turkish lesson, determination of attitude toward gaining importance. Students ' interest of the State and the success of Turkish class lesson come before all the other classes. Because Turkish is a language lesson. In this lesson, there is a skill all the other lessons.

Language training, traditional learning environments is not enough is a condition that is known now. Because the traditional education system, without having to worry about the students, with no information is used to get ready. Students in this case information is ezberlemektedir. In this case, because it does not have an effective and lasting achievements of students learning Turkish class is declining, and thus have a negative attitude toward class students.

This study which will be a source of help to work on multimedia application a in education and it is important in terms of being an

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015*

alternative example. A new perspective to the Turkish education teaching based on multimedia applications, the teaching-learning process in the classroom is expected to contribute positively. It also is though to shed light on the findings of new studies in this area. This situation will be better understood. If we look at the my work area in this subject writing:

Fındık Dönmez (2013), prepared by the study of Nature and the universe as a teaching material in the workgroup when it is rendered on the theme cartoon used in the control group is used. Turkish cartoon in achieving the targeted achievements using the experimental group compared to the control group, students in the student reading comprehension and writing skills in the areas of more successful when they are concluded.

Küçüksavar (2010) study, is in the process of students learning in the workgroup search applied to exams, reading comprehension levels is an important progress. Stars (2009) study, multimedia applications, it's the end of the first and second semesters of voice students read speeds, the Working Group in favour of the control group with no significant difference between the study group that the Working Group of her students to read in less time than the given text is the reason.

Küçük (2006) the necessity of Using Multimedia in primary education and computer in his work as a result of training, the teacher-centered method of processing is inadequate and the classic course in parallel with technology, students used computer and multi-centred environment course methods of processing should be used.

Ali Çatak (2006) survey as a result of the material read prepared PowerPoint presentation program developed the reading comprehension skills.

According to Yaman (2005) according to Mayer's research on the basis of the theory of multiple media images and text belong to this picture, a combination of understanding and problem-solving ability of the animation contributes.

Labour, Ministry of Education, which is connected to the Mus province Bulanık County Turgut Ozal secondary school 6. the class was conducted in Turkish. As a group of 25 people work 6 C class.

The study, for a period of 8 weeks middle school 6. class life of the "Community" and Turkish textbook "personal development" theme in Turkish lessons with the text when rendering poetry and 7 1. One of them is the text to listen to 2 of them. Working Group, during the teaching of Turkish lessons computer, projector, cd, sound system, multimedia tools. This means video, animation, cartoon, picture, cartoons, documentaries, music, etc. based on a multiple-media teaching environment by using the materials prepared and made multiple environment-based education that prepared environment.

Turkish lessons based on the teaching of multimedia applications and tools in order to determine their views related to the researcher by structured interview form questions pool. That is the question pool İnönü University faculty member, Fuzzy Süleymanpaşa the research school two and a Brookwood secondary school Turkish teacher by

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015*

examined and prepared six-question interview form. This meeting form with students based on teaching multimedia applications used and the means of assessment of misconduct

Based on multiple students in a workgroup environment the instruction and tools use the answers to their questions descriptive analysis can be reached as a result of the analysis were examined through the results in a way that is descriptive.

The working group based on a multiple-media teaching and tools students opinions regarding the examined; students, eight weeks based on a multiple-media teaching Turkish lessons (through computer, projector, sound system, tv, telephone, cd, etc., using the tools of) because they're perfectly content and tools of me thanks to Turkish lessons more love and better understand their reading in class. Based on a multiple-media teaching with different, more fun, and for that the mechanics of Turkish lessons increased their success.

The students, all of them based on a multiple-media teaching (computer, projector, sound system, tv, telephone, cd, etc.) text that is rendered with the quicker and better understand. This is one of the biggest causes of Visual and auditory tools with text as given in class. Thus the text contents, quicker and better understand the main idea. Eight-week course during processing, the most affecting thing themselves for the most part; Leukemia is describing her brother's hair cut that video as. Some are storks associated with animation. You can get specific information about the dramatic text as demonstration vehicles while tracking down fetched amplifier (sound system) in the specified class.

Eight-week course during processing as the event that bothers themselves from time to time, electricity and Internet connection to be dropped. Tools does not specify any discomfort.

Based on a multiple-media teaching (computer, projector, sound system, tv, telephone, cd, etc.) we have participated in courses with more class of vurgulamışlar. The largest is the cause of this is that the majority of videos and other tools they show the positive impact to understand the text. Some of them; that's why the text in earlier modules they were alienated from participating more in class. The Web pages based on multiple media are suffering difficulties in understanding the text in class that can be processed at once with the help of the other cars started to understand more quickly read.

Information class a tentative details about the Turkish processed lesson could not be said. Most students want it to be like this all of course have expressed. While some classes of projection device. A few in the Turkish courses regarding processing of information as the end of the year class of opinion.

Based on teaching students multiple workgroup environment with Turkish lesson recommendations is as follows:

Based on a multiple-media teaching students in the workgroup with the Turkish lesson, have demonstrated an extreme request against. This situation sometimes do you think of retiring from the purpose for which it was designed. In order to prevent this, students

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

think all purpose and activities in this direction should be provided for.

Multiple environment-based instruction is applied to the result of interviews conducted with students in the workgroup, discomfort when they are disconnected from the İnternet and sometimes as electric as indicated. That the necessary measures can be taken to.

Multiple environment-based instruction is applied to the result of interviews conducted with students in the workgroup, discomfort when they are disconnected from the İnternet and sometimes as electric as indicated. That the necessary measures can be taken to.

Based on the information available in schools classes, multiple-media teaching can be done comfortably way of application infrastructure you need to heal.

Key Words: Turkish education, multimedia, reading comprehension, listening comprehension

Giriş

Dil, bireylerin hayatlarını sürdürmeleri ve hayattan öğrendiklerini gelecek nesillere miras olarak bırakmalarını sağlayan en büyük iletişim aracıdır. İletişim aracı olan dilin sistemli bir biçimde öğrenildiği yer dil dersleridir. Dilin bütün yönleriyle ele alınıp incelendiği ve öğrenildiği Türkçe dersi, bir beceri dersidir. Becerileri en iyi şekilde öğrenme yolu ise uygulama çeşitliliğinin bol olduğu ortamlardır.

Türkçe dersinde öğrencilerin dil becerilerini etkili bir şekilde kullanmaları için farklı yöntemler kullanılabilir. Kullanılan bu yöntemlerin çoklu ortam araçlarıyla desteklenmesi ise uygulama ortamını daha etkili kılacaktır.

Bilginin katlanarak artmasına paralel olarak bilgiye ulaşma adına öğretim yöntemleri de değişiklik göstermektedir. Artık bilgiyi öğretme değil, öğrenmeyi öğretme, bilginin nasıl elde edileceğini öğretme, eğitimin ana prensipleri hâline gelmektedir. Bunun için öğrencinin, öğretmen rehberliğinde, yaparak ve yaşayarak öğrenmesini sağlamayı amaçlayan öğretim stratejileri doğmuştur (Çeçen ve Zorbaz, 2009).

Öğretmenin dersin merkezinde olmayacağı ve öğrencilerin sürece yön vereceği yapılandırmacı sistemin uygulanabilirliğinin en üst düzeyde olacağı ortamın, çoklu ortam araç kullanımından bağımsız olması zordur. Bunun için, bu araçların desteğiyle yapılacak Türkçe öğretiminde, dil becerilerin öğretimi hem zevkli olması hem de daha iyi öğretilmesi çabaları sonuç verecektir.

Çoklu Ortam

Teknolojinin ilerlemesiyle insanoğlu gözünü daha büyük işlere çevirmiştir. İnsanlar daha önce başaramadığı birçok şeyi şimdi daha kısa zamanda ve daha mükemmel yapma uğraşını vermeye başlamıştır. Bu durum eğitimde de kendisini hemen göstermiştir. Yapılandırıcı eğitim sisteminin hedeflediği öğrenci merkezli eğitiminin vermiş olduğu güçle birlikte eğitimde teknolojinin imkânları tam olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Eğitim açısından çoklu ortam; yazı, görsel, ses, video vb. araçların sırayla ya da beraber işe koşularak hedef kitleyi etkileme ve ortama katma işi olarak bakılabilir. Öğrencilerin eğitimden daha fazla faydalanmaları ve eğitim ortamına aktif katılmalarını sağlayacak olan çoklu ortama dayalı öğretim dersi daha zevkli ve işlenebilir hale getirir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Çoklu ortam araçları aynı eğitim amaçlarının daha kısa sürede ve daha etkili olmasını sağlayan birer eğitim teknolojileri araçlarıdır. Çoklu ortam, insanın öğrenme ve bilgi edinme yolları olan görme, işitme, okuma ve merak uyandırıcı görüntüler gibi şeyleri bir arada ve tesirli bir şekilde sunan bir sistem olduğundan öğrenmeyi ve anlamayı belirgin bir şekilde arttırabileceği belirtilmektedir (Çakmak, 1999).

Öğrenci merkezli eğitim sisteminin tam öğrenme modeli doğrultusunda gelişen ve teorinin yerine yerleşen yaparak yaşayarak öğrenme modelinde uygulamanın gerekliliği üzerinde durulmaktadır. Bunun sonucunda da öğrenci artık sadece dinleyen değil eğitim ve öğretimde bizzat uygulamada yerini alan birey olmuştur. Bundan dolayı çoklu ortam araçları sayesinde öğrencinin bütün duyularına hitap eden eğitim-öğretim programları tasarlanmaktadır. Bu araçlar sayesinde eğitim-öğretim uygulamaya yönelik olmakta ve öğrencilerin tüm duyuları hitap etmektedir. Bilimsel araştırma bulgularına göre insanlar öğrendiklerinin; % 83'ünü görme, % 11'ini işitme, % 3,5'ini koklama, % 1,5'ini dokunma, % 1'ini tatma duyularıyla edindikleri yaşantılar yoluyla öğrenmektedirler. Zaman sabit tutulmak üzere insanlar; okuduklarının % 10'unu işittiklerinin % 20'sini, gördüklerinin % 30'unu, hem görüp hem işittiklerinin % 50'sini, söylediklerinin % 70'ini, yapıp söylediklerinin ise % 90'mı hatırlamaktadırlar (Çilenti, 1988).

Çoklu ortam kavramı İngilizce birleşik bir kelime olup “multi” ve “media” kelimelerinden oluşmuştur. “Multi” kelimesi; çok, birden fazla ve çoklu anlamlarına gelmektedir. “Media” kelimesi ise; araçlar, ortam, basın ve kitle iletişim araçları anlamlarına gelmektedir. Kavram olarak yazı, hareketli görüntüler, resimler ve sesler vb. unsurlardan oluşan sunumlar kast edilmektedir. Video oynatıcılarında (bilgisayar, telefon, vcd, dvd vb.) ses, görüntü dinleyebilme ve izleyebilme olanağı sağlayan, ses ve görüntü kaydına olanak veren araçların ve yazılımların kullanılmasına çoklu ortam denir. Bilgilerin bir arada algılama, anlama sürecini güçlendirecek şekilde kurgulandığı ortamlar Çoklu ortam olarak tanımlanmaktadır. Çoklu ortam ürünleri çok sayıda bilginin istenen amaca yönelik bir araya getirildiği ve iletişim kurulanla etkiletildiği bir ortam sunmaktadır.

Multimedya (çoklu ortam) için yapılan tanımlar şu şekilde sıralanabilir: Çoklu ortam bilgisayar tabanlı bilginin birden çok araç (metin, grafik görüntüler, hareketli grafikler, animasyon, hipermedya, fotoğraf, video ve ses) vasıtasıyla aynı zamanda sunulmasıdır (Kahn, 2008). Vaughan'a (2004: 1) göre, çoklu ortam metin, imge, ses, animasyon ve videoyu bilgisayar aracılığıyla kontrol edebilmek amacıyla bir araya getirmektir. Simkins ve diğerlerine (2002: 11) göre, çoklu ortam metin, grafik, video, animasyon ve ses gibi medyaları bilgi sunmak amacıyla entegre etmektir. Bilgisayara dayalı çoklu ortam sistemi, en basit anlatımla yazı, grafik, fotoğraf, hareketli gerçek görüntü, canlandırma, ses ya da müzik biçimindeki farklı bilgileri yaratabilmeyi, depolayabilmeyi, iletebilmeyi ve gerektiğinde bu bilgilere yeniden ulaşabilmeyi olanaklı kılan bir teknoloji grubunu nitelemektedir (Akt. Akbaba, 2009: 49)

Çoklu ortam, bazen anlaşılmayan bir konu bazen de anlatılamayan bir olayı ya da durumu değişik şekil ve yollarla anlatmamızı sağlar. Yazının görselle, müzikle, videoyla desteklenip öğretmeni rahatlatan çoklu ortamıdır. Çoklu ortama dayalı Türkçe öğretimi, dersi doğru ve etkili anlama ve anlatmada en büyük destek yollarındandır. Çoklu ortam araçları, saatlerce anlatılamayan, anlaşılamayan bir durumu en kısa sürede anlatma olanağı sağlayan ve bireylere zaman kazandıran araçlardır.

Çoklu ortam araçları, öğrencilerin okuduğunu sorgulamalarını sağlayan, metinlerdeki derin anlamı kavramalarına vesile olan araçlardır. Bu yönden okumayı sıkıcı olmaktan çıkarır ve anlamayı kolaylaştırır. Tüm derslerde kullanılabilen bir yöntem olan çoklu ortam Türkçe eğitiminde en etkili ve verimli yöntemlerdendir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Çoklu Ortam Uygulamalarının Türkçe Eğitime Katkısı

Eğitimin en büyük hedefi bireye yeni ve gerekli davranışları sağlamayı öğretmektir. Bunu sağlarken, davranışçı kuramdaki gibi tepkisel veya herkeste aynı davranışı oluşturmayı hedeflememektedir. Asıl amaç bireyin kendi kendisine davranış oluşturma becerisini kazandırmaktır. Her birey özeldir ve eğitimin merkezindedir. Eğitimin bireye kazandıracığı bilgiler ona hayat boyu yetmemektedir. Millî Eğitim Bakanlığı'nın tanımına göre eğitim, her kuşağa geçmişin bilgi ve çalışma biçimlerini düzeyli bir biçimde aktarma ya da kazandırma işidir (MEB, 1999).

Bunun için bireye sürekli bilgilenme ve bilgilerini yenileme fırsatı sunulmalıdır. Bu da ancak birey merkezli olan ve bireye bilgi vermektен çok bireyin bilgiye ulaşma yollarını gösteren yapılandırmacı eğitim sistemi ve onunla birlikte kullanılacak çoklu ortam araçlarıyla sağlanır.

Teknolojinin ilerlemesi sadece ekonomi veya ticari alanda etkili olmamıştır. Etkisini en az onlar kadar eğitimde de göstermiştir. Eğitim hiçbir zaman değişen ve gelişen teknolojiden kopuk olmamıştır. Bilakis teknolojinin imkânlarını kullanarak teknolojinin gelişmesine en büyük katkıyı sunmuştur. Yani eğitim teknolojiyle etkileşim halinde olmuştur. Hem etkilemiş hem etkilenmiştir. Teknolojideki bu değişim okuryazarlıkta kâğıttan ekrana doğru gerçekleşen bir değişime işaret etmektedir. Bu nedenle dijital teknolojilerin şu anki ve gelecekteki nesillerin eğitim ve literatüründe oynadıkları rolü anlamının önemli olduğuna vurguda bulunulmuştur.

Clemmitt (2008) şu açıklamada bulunmaktadır: "Kitap okumak, 20. yüzyılın okuryazarlığının temelini oluştururken; 21. yüzyılda okuryazarlığın blog yazmak ve anlık mesajlaşma ile bilgi toplamak için metnin yanı sıra çevrimiçi görüntü ve sesleri hızlıca takip etmek anlamına gelmesi olasıdır." Diğer bir deyişle, günümüzde okuyucuların geleneksel basıma dayalı metinlerle ilgili eski okuma alışkanlıklarının üstesinden gelmeleri, aynı zamanda elektronik metinlerin doğasını açıklayan yeni ve yenilikçi yaklaşımları keşfedip elde etmeleri gerekmektedir. Dijital okuma eylemi dijital kütüphanelerin artan popülaritesi doğrultusunda öğrencileri kağıt üzerinde sürdürülen okuma eylemi ile ilgili fikirlerini değiştirmeye zorlamaktadır (Brown, 2001; Parrot, 2003, Akt. İleri, 2011: 12).

Dünyaya ilişkin bilgilerin çoğu yazılı, basılı ya da giderek artan bir şekilde elektronik formda bulunmaktadır. Okuma günümüz dünyasında var olan bu bilgilere ulaşmada kullanılan en etkili güçtür (Yıldız, 2013).

Eğitim artık uygulama üzerine kuruludur. Hemen hemen bütün derslerde teorinin çok az ama uygulamanın fazlaca yer aldığı programlar uygulanmaktadır. Bu durum Türkçe dersi için daha da önem arz etmektedir. Çünkü Türkçe dersi bir dil dersidir. Dil dersi bir beceri dersidir ve uygulamasız düşünülemez. Birey dil becerilerini öğrenirken sağlıklı uygulama yolunu kullanır. Türkçe derisinde bütün beceriler uygulama istemektedir. Bunun da en güzel yolu Türkçe öğretiminde çoklu ortam araçlarından faydalanmadır. Bu durum sadece Türkçe dersi için değil diğer bütün derslerde de aynıdır.

Dünyamızdaki hızlı gelişim ve değişim; okuma, okuduğunu anlama ve değerlendirme ile ilgili bilgi ve değer yargılarında da değişimlere neden olmuştur (Gün, 2012).

Çoklu ortama dayalı Türkçe eğitim ve öğretiminde öğrenci neyi ne zaman ve nasıl öğreneceğinin bilgisine sahip olduğu için derse hazırlıklı olur. Derste öğreneceği beceriyi ya da okuyacağı metnin tasarlanmasında aktif rol alır. Sadece yazıya bağlı kalmadan okuyacağı metnin yanında görseller, uygun seslerle karşılaşarak dikkatini sürekli diri tutar. Bu da öğrencinin okuduklarının anlamıyla sonuçlanmasına vesile olacaktır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Çoklu ortama dayalı öğretimle yapılan Türkçe eğitimi ve öğretimi sayesinde eğitimin birinci hedeflerinden olan fırsat ve imkân eşitliği sağlanmaktadır. Her bir bireyin gelişmiş öğrenme yönüne hitap edecek ortamlar oluşturulmuş olacaktır. Öğrenci aldığı bilgi ve beceriyi daha rahat uygulamaya geçirebilecek ve uygulama esnasında sadece öğretmenin sunacağı şeylerle sınırlı kalmayacaktır. Aldığı bilgi ve beceriyi kendi kendisine yapılandırabilecek, yeni ortamları kendisine göre oluşturabilecektir.

Böylece okuduğuna karşı ön yargısız olan ve okuduğundan yeni sonuçlar çıkaran bir öğrenci ile karşılaşmış olunacaktır. Bu durumun çoklu ortama dayalı öğretimle sağlanabileceği düşüncesi daha da güçlenmektedir. Çoklu ortama dayalı öğretim ortamı öğrenciye birçok alanda fırsatlar sunacaktır.

Çoklu ortama dayalı öğretimle yapılan Türkçe eğitimi ve öğretimi öğretmenin yükünü hafifletecek ve aynı zamanda öğrenciye de sorumluluklar yükleyecektir. Ancak öğretmendeki bu hafiflik onu pasifize etmeyecek tam tersine daha etkili ve verimli olmasını sağlayacaktır. Öğretmenin alacağı kararlara öğrenciyi de ortak edecektir. Çünkü hazırlanacak çoklu ortam araçlarının bir kısmında öğrenci aktif rol alacaktır.

Bilişim teknolojilerinin dilde yeni ilişkileri ve biçimleri oluşturması, farklı okuryazarlık türlerini de geliştirmiştir. Görsel okuryazarlık, medya okuryazarlığı, bilgi okuryazarlığı, elektronik okuryazarlık yaygınlaşan bilişim teknolojilerinin etkisiyle eğitimde sıkça kullanılmaya başlanan kavramlardır. Resim, karikatür, grafik, sembol gibi görsellerin erişim ve çeşitliliğini artıran bilişim teknolojileriyle daha çok ön plana çıkan görsel okuryazarlık; görüntüleri kullanma, yorumlama ve anlamlandırma için deşifre edilmesi gereken mesajları iletmeye kullanılan görüntülerden oluşan bir dili kullanma yeterliği olarak tanımlanır. Medya okuryazarlığı en genel anlamda, medya araçlarından gelen iletileri tüm boyutlarıyla anlamlandırmak ve medya ürünleri oluşturabilmektir (Kurudayıoğlu ve Tüzel, 2010).

Tüm bu açıklamalara bakıldığında Türkçe eğitiminin teknolojiden yoksun olmayacağı görüşü ön plana çıkmaktadır. Çünkü Türkçe eğitim programında da teori değil uygulamanın daha ağırlıklı olması gerektiği vurgulanır. Ayrıca programda sıkça vurgulanan; iletişim, tartışma, sonuç çıkarma, bilgiye ulaşma gibi kavramlar hep çoklu ortamlarda daha rahat uygulanabilen kavramlardır.

2005 yılında uygulanan Türkçe Öğretim Programı'nda, öğrenme sürecinde öğrencinin çalışma biçimlerinden hareketle sorunlara çözümler araması ve öğrenme-öğretme etkinliklerinde öğrencilerin düzeyinin dikkate alınması hedeflenmektedir. Bu yaklaşımla öğrencinin öğretmen rehberliğinde; etkili iletişim kurması, grup çalışmalarına katılması, öğrendiklerini aşamalı bir biçimde inşa etmesi ön plana çıkmaktadır (Akçay ve Şahin, 2012).

Basılı kitapların yerini artık dijital kitaplar almaya başlamıştır. Kişiler bu yolla artık daha ucuz ve çok sayıda esere, çalışmaya ulaşabilir. Bu da okuma eğitiminde yukarıda da bahsedilen e-okuma kavramı üzerinde gelişmektedir. Hatta son yıllarda akademik alanında yayın yapan dergilerin çoğunluğu elektronik ortamlarda sunulmaktadır. Bütün bunlara bakıldığında öğrencinin e-öğrenme, e-okuma yollarını çok iyi bilmesi ve bunlarla ortaokul çağında karşılaşması gerekir.

Eğitim programcılarının ve öğretmenlerin Türkçe dersinin önemini çok iyi kavramaları gerekir. Çünkü Türkçe dersi bütün dersleri etkileyen bir derstir. Bunun için çoklu ortamlarından mümkün olduğu kadar faydalanmalı ve ders araç gereç gereçlerini her becerinin önemine ve durumuna göre seçmelidir.

Türkçe dersinde öğrendiklerinden sonuçlar çıkaramayan ve hayatını ona göre yeniden şekillendiremeyen öğrencinin okul hayatı yeterince başarılı olmamaktadır (Akin ve Çeçen, 2014).

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı “Ortaokul altıncı sınıf öğrencilerinin Türkçe dersinde çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarının kullanımına yönelik görüşlerini yansıtmaktır. Bu amaç doğrultusunda şu soruya cevap aranmıştır:

Ortaokul altıncı sınıf öğrencilerinin Türkçe dersinde çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarının kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

Teknolojinin hayatın her alanına girdiği ve bilgisayarın vazgeçilmez olduğu bu çağda, eğitim kurumlarında da teknolojinin yerini alması kaçınılmazdır. MEB’in önce pilot illerde başlattığı FATİH Projesinin bir kaç yıl içinde tüm okullarda hayata geçirildiğinde eğitimde de teknolojik araçlar tamamıyla yerini alacaktır. Bu durumda, gerek eğitimciler gerekse öğrencilerin bu araçların kullanımı ve yararı üzerinde fikir sahibi olması gerekir.

Öğrenciler günümüzde boş vakitlerini en çok bilgisayar başında geçirmektedir. Öğrencilerin bu ilgilerini eğitim alanına yönlendirilmek, hem boş vakitlerin değerlendirilmesi hem de eğitimin sevilen araçlarla birlikte verilecek olmasının getirdiği faydalardan istifade edilmesi gerekir. Çoklu ortama dayalı öğretimin, Türkçe eğitimine yeni bir bakış açısı kazandıracığı, sınıftaki öğrenme-öğretme sürecine olumlu katkı sağlayacağı beklenmektedir.

Araştırmanın Yöntemi

Bu bölümde, araştırmanın modeline, evren ve örnekleme, çoklu ortama dayalı öğretime, veri toplama araçlarına ve verilerin analizine yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Türkçe dersinde çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarının kullanılmasına ilişkin öğrencilerin görüşlerini belirlemeye yönelik olarak yapılan bu çalışmada verilerin toplanmasında nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veriler nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği ile toplanmıştır. Görüşme tekniği, kişi ya da kişilerin görüşmeyi yapan kişi tarafından sorulan sorular karşısında kendi davranış, düşünce ve hisleri doğrultusunda sunmuş olduğu bilgileri toplamaya yarayan nitel veri toplama yöntemidir (Yüksel, Mil ve Bilim, 2007). Görüşme tekniği; yapılandırılmış görüşme, yarı yapılandırılmış görüşme ve yapılandırılmamış görüşme şeklinde üç sınıfa ayrılmaktadır. Bu çalışmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler hem sabit seçenekli cevaplama hem de ilgili alanda derinlemesine bilgi edinmeyi sağlar (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2008).

Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Bu araştırmanın evreni; 2014-2015 öğretim yılında Muş ilinde bulunan ortaokullarda eğitim gören altıncı sınıf öğrencilerini kapsamaktadır. Araştırmanın örnekleme ise Muş ili Bulanık ilçesinde bulunan Turgut Özal Ortaokulu 6 C sınıfında öğrenim gören 25 öğrencidir.

Çoklu Ortama Dayalı Öğretim

Çoklu ortama dayalı öğretim doğrultusunda yapılan çalışmanın uygulamasında kullanılacak öğretim materyalinin geliştirilme sürecinin işlem basamakları aşağıda açıklanmıştır:

Araştırmanın uygulamasında kullanılacak öğretim materyali tasarlama sürecinin ilk aşamasında müfredata uygun öğretim materyalinin hazırlanabilmesi için Kaplan ve Yıldırım Şen (2014) tarafından hazırlanan İlköğretim Türkçe 6 Öğretmen Kılavuz kitabı doğrultusunda hareket edilmiş ve öğretim materyalleri hazırlanmıştır. Çalışma 6. Sınıf Türkçe ders kitabının “Toplum Hayatı” Temasındaki dört ve “Kişisel Gelişim” Temasındaki dört metin üzere toplamda

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

sekiz metni kapsamaktadır. Konu alanı ile ilgili olarak basılı, görsel materyallerden; metin, fotoğraf, resim, karikatür, animasyon, video, film, vb. ile konunun duygusal boyutuna uygun olduğu düşünülen sözsüz müzikler dijital ortama aktarılmıştır. Konu içeriklerine göre tasnif edilen kaynaklar yazılı, görsel ve işitsel araçların bir arada uyumlu bir şekilde kullanılacağı çoklu ortam hazırlanmıştır. Sonra hazırlanan bu etkinlikler teknik olarak uzman görüşüne sunulmuştur. Araştırmanın yapıldığı okulun Bilgisayar Öğretmeni ve Ankara Türk Telekom Genel Merkezinde çalışan bir Bilgisayar Mühendisinin düzeltmelerinden ve olumlu görüşlerinden sonra etkinlikler Türkçe eğitimi açısından; İnönü Üniversitesinden bir öğretim üyesi, Bulanık Süleymanpaşa Ortaokulundan iki ve araştırmanın yapıldığı okuldan bir Türkçe öğretmeni tarafından gözden geçirilip, bazı düzeltmeler yapıldıktan sonra son şeklini almıştır.

Tüm bu etkinlikler projeksiyon cihazıyla perdeye yansıtılarak ve ses sistemi uygun hale getirilerek gerçekleştirilmiştir.

Çalışma grubunda işe koşulan çoklu ortama dayalı öğretim aşağıdaki sıralamaya göre gerçekleştirilmiştir:

1. Çoklu ortama dayalı öğretiminin uygulandığı Türkçe dersi planlanarak Türkçe dersi öğretim programının altıncı sınıf öğrencileri için öngördüğü kazanımlar doğrultusunda oluşturulmuştur. Hazırlanan ders planlamasında, okuduğunu ve dinlediğini anlama becerilerine yönelik çalışmalara yer verilmiştir.

2. Öğrencilerin Türkçe dersinde okuduğunu ve dinlediğini anlamaya yönelik akademik başarıları temel hedef olarak ele alınmıştır. Sonrasında ise bu beceriler ile ilgili çalışmalar hazırlanmıştır.

3. Derslere ilk olarak öğrencilerin dikkatlerinin uygun video, resim, müzik, animasyon vb. araçlarla çekilmesi ile başlanmıştır. İşlenecek olan okuma ve dinleme parçası ile ilgili olarak hazırlık soruları sorulmuştur. Sonrasında metin yansıtılarak öğrencilerden hızlıca başlığa ve görsellere bakıp metinle ilgili tahminde bulunmaları istenmiştir.

Dersin güdüleme, gözden geçirme ve geçiş bölümlerinde de çoklu ortama dayalı öğretime uygun olarak geliştirilen etkinlikler kullanılmıştır. Örneğin; Dersin güdüleme aşamasında metnin içeriğine uygun olan müzikler, videolar, resimler dinletilip, izlettirilerek anlama çalışmalarına duygularını da katarak güdülenmeleri sağlanmıştır. Gözden geçirme aşamasında “ödüllü sorular” etkinliği ile öğrencilerden soruyu bilenlere bir sonraki soruyu sorma ve soruyu cevaplandırarak öğrenciyi belirleme görevi vb. ödüller verilmiştir.

Dersin geliştirme bölümünde çoklu ortama dayalı öğretime yönelik geliştirilen etkinliklere yer verilmiştir. Okuma çalışmalarında “Bireysel Okuma, Sesli Okuma, Dönerli Okuma, Öğretmenin Okuması” gibi etkinlikler kullanılmıştır. “Dönerli Okuma” ile çok sayıda kişiyi slaytları sırayla Okumaları sağlanmıştır. Dinleme çalışmalarında, seçilen metinle ilgili önce video izlettirilmiş sonra görseller perdeye yansıtılarak metin bilgisayardan dinletilmiştir. Her konu sonunda metnin içeriğine uygun olan kısa bir video, animasyon, tiyatro gösterisi vb. izlettirilerek anlamının pekiştirilmesi sağlanmaya çalışılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, veri toplama araçları olarak: Öğrencilerin Türkçe dersinde, çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarının kullanımı ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla alan taraması sonucunda; araştırmacı tarafından yapılandırılmış bir görüşme formu soru havuzu oluşturulmuştur. Bu soru havuzu İnönü Üniversitesinden bir öğretim üyesi, Bulanık Süleymanpaşa Ortaokulundan iki ve araştırmanın yapıldığı okuldan bir Türkçe öğretmeni tarafından incelenmiş ve yedi soruluk

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

görüşme formu hazırlanmıştır. Bu görüşme formu ile öğrencilerin kullanılan çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarını değerlendirmeleri istenmiştir.

Görüşmeler, uygulama bittikten sonra araştırmacı tarafından uygulama sınıfında öğrencilere dağıtılan matbu formun doldurulmasıyla gerçekleştirilmiştir. Görüşmeye çalışma grubundaki tüm öğrenciler katılmıştır.

Tablo 1. Çalışma Grubu Öğrencilerinin Demografik Özelliklerin Dağılımı

		6 C	
		n	%
Cinsiyet	Kız	12	48,0
	Erkek	13	52,0
Doğum Yeri	Merkez	14	56,0
	Köy	10	40,0
	Başka Şehir	1	4,0
Kardeş sayısı	2-3	10	40,0
	4-5	4	16,0
	5'ten fazla	11	44,0
Aile büyüklüğü	4-6 kişi	11	44,0
	7 kişi ve üstü	14	56,0
Anne baba ve kardeş dışında evde olan kişi	Var	3	12,0
	Yok	22	88,0
Türkçe dışında konuşulan dil	Evet	20	80,0
	Hayır	5	20,0
Ev sahipliği	Kendilerine Ait	15	60,0
	Kira	10	40,0
Maddi durum	Çok İyi	8	32,0
	İyi	7	28,0
	Orta	7	28,0
	Kötü	2	8,0
	Çok Kötü	1	4,0
Anne eğitimi	Okuryazar Değil	18	72,0
	Okuryazar	0	0,0
	İlkokul	6	24,0
	Ortaokul	1	4,0
	Lise	0	0,0
Baba eğitimi	Meslek Lisesi	0	0,0
	Okuryazar Değil	2	8,0
	Okuryazar	1	4,0
	İlkokul	11	44,0
	Ortaokul	7	28,0
	Lise	3	12,0
	Üniversite	1	4,0

Verilerin Analizi

Araştırmada, çalışma grubundaki öğrencilerin Türkçe dersinde çoklu ortama dayalı öğretim ve araçları kullanımı ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan görüşme sonucundan elde edilen verilerin analizinde; betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu yaklaşıma göre, elde edilen veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre organize edilebileceği gibi, veri toplama süreçlerinde kullanılan sorular dikkate alınarak da sunulabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2000).

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Araştırma çalışma grubundaki öğrencilerin çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarının kullanımına yönelik sorulara verdikleri cevaplar sorularının ortaya koyduğu temalara göre kodlanarak incelenmiştir. İnceleme sonucunda ulaşılan sonuçlar betimsel bir biçimde yorumlanmıştır. Öğrenci görüşleri alıntılarla belirtilmiştir.

Bulgular ve Yorum

Çalışma grubu öğrencilerinin Türkçe dersinde çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarının kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir? sorusundan hareketle yapılan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Buna yönelik görüşler ve yorum aşağıda belirtilmiştir:

Tablo 1. Öğrencilerin “Çoklu Ortama Dayalı Öğretim” Yoluyla İşlenen Türkçe Derslerinden Hoşnut Olma Durumuna Ait Görüşleri

Sekiz haftadır Türkçe derslerini çoklu ortama dayalı öğretim yoluyla (bilgisayar, projeksiyon, ses sistemi, tv, telefon, cd, vb. araçlarını kullanarak) işledik. Dersin bu şekilde işlenmesi hoşunuza gidiyor mu? Nedenleriyle birlikte yazınız. Sorusuna verilen yanıtlar			
Örnek Cümleler	Kodlar	f	%
“Bu şekilde işlenen dersi anlamayacağımı düşünüyordum ama izlediğim videolar sayesinde bütün metinler hala aklımdadır. Bu da çok hoşuma gidiyor.”	Kalıcı öğrenme	25	100
“Sınıfta dersi dinleyemiyordum, metni takip edemiyordum. Bilişim sınıfında hep takip ettim” “Daha önce dersi dinlemeyen bazı arkadaşlar, bilişim sınıfında hep dinlediler ve derse katıldılar”	Motivasyon sağlama	19	76
“izlediğimiz videolar sayesinde okuduklarımızı daha iyi anlıyorum. Sınıfta işlenen derslerde bazen metinlerdeki kelimeleri anlamazdım. Ancak resim ve videolarla daha iyi anlıyorum.”	Öğrenmenin kolaylaşması	25	100
“Dinleme metinlerinde resimler çok hoşuma gitti ve metinleri daha iyi anladım.”	Daha iyi anlama ve öğrenme	17	68
Türkçe dersinin bilişim sınıfında işlenmesinden çok hoşlandım çünkü derste hiç sıkılmadım.” “Çoklu ortama dayalı öğretim yoluyla zevkli ve eğlenceli ders işledik.	Sıkıcı olmama	25	100
“Çok hoşuma gitti. Animasyonlardan çok hoşlandım.” “resim ve videolarla daha iyi anlıyorum.”	Görsel işitsel kullanma	25	100

Tablo 1’deki veriler göre öğrencilerin f (25) bu soruya verdikleri cevaplar “motivasyon sağlama, öğrenmenin kolaylaşması, kalıcı öğrenme, görsel ve işitsel kullanma, daha iyi anlama ve sıkıcı olmama” gibi kodlar altında toplandığı görülmektedir. Öğrencilerden bazıları;

““Dinleme metinlerindeki resimler çok hoşuma gitti ve metinleri daha iyi anladım.”

“Çok hoşuma gitti. Animasyonlardan çok hoşlandım.”

“Bu şekilde işlenen dersi anlamayacağımı düşünüyordum ama izlediğim videolar sayesinde bütün metinler hala aklımdadır. Bu da çok hoşuma gidiyor.”

Türkçe dersinin bilişim sınıfında işlenmesinden çok hoşlandım çünkü derste hiç sıkılmadım.” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Öğrenciler çoklu ortama dayalı öğretim ve araçları yoluyla okuduklarını ve dinlediklerini daha iyi anladıklarını, anladıklarının kalıcı olduğunu, bundan dolayı derslerin daha zevkli ve

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

eğlenceli geçtiğini belirtmişlerdir. Bu durumunda hoşlarına gittiğini belirtmişlerdir. Derslerin bu yolla işlenmesinin hem öğrencileri derse karşı motive ettiği hem de dersin sonuna kadar dikkatlerini diri tuttuğunu göstermiştir. Bu durum da öğrencilerde derse ve dersin bu şekilde işlenmesinden hoşnut oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 2. Öğrencilerin “Çoklu Ortama Dayalı Öğretim” Yoluyla İşlenen Türkçe Derslerini Anlama Açısından Değerlendirme İlişkin Görüşleri

Çoklu ortama dayalı öğretim (Bilgisayar, projeksiyon, ses sistemi, tv, telefon, cd, vb.) ile işlenen derslerde metinleri bu şekilde mi daha çabuk ve iyi anlıyorsunuz yoksa bunların olmadığı kendi sınıfınızda mı? Nedenleriyle birlikte yazınız. Sorusuna verilen yanıtlar			
Örnek Cümleler	Kodlar	f	%
“Görselle desteklenen metinleri daha iyi anlıyorum.”	Görsel işitsel	25	100
“Çoklu ortama dayalı öğretim yoluyla izlediğimiz videolar sayesinde okuduklarımı daha iyi anlıyorum.”	yoluyla daha iyi anlama		
“Metnin içeriğini, ana fikrini daha çabuk ve iyi anlıyorum.”			
“Karagözle Hacivat gösterisini hep izlemek isterim.”			
Çoklu ortama dayalı öğretim yoluyla zevkli ve eğlenceli ders işlediğimiz için daha iyi anladım.”	Motivasyon sağlama	19	76
“Dinleme metinlerinde resimler çok hoşuma gitti ve metinleri daha iyi anladım.”			
“Görsel ve işitsel araçlarla desteklenen metinleri daha iyi ve çabuk anlıyorum.”	Öğrenmenin kolaylaşması	25	100
Eskiden dinleme metinlerini sonuna kadar dinleyemiyordum ama bilişim sınıfında resimlerin sayesinde hem daha iyi dinledim hem de hepsini anladım”	Sıkıcı olmama	25	100
“Sınıfta dersi dinleyemiyordum, metni takip edemiyordum. Bilişim sınıfında hep takip ettim.”			
“İşlediğimiz tüm metinler aklımdadır.”	Kalıcı öğrenme	17	68
“Daha önce dersi dinlemeyen bazı arkadaşlar, bilişim sınıfında hep dinlediler ve derse katıldılar.”	Derse aktif katılma	13	52

Tablo 2’deki veriler göre öğrencilerin f (25) bu soruya verdikleri cevaplar “görsel işitsel yoluyla daha iyi anlama, motivasyon sağlama, öğrenmenin kolaylaşması, kalıcı öğrenme, ve sıkıcı olmama ve derse aktif katılma ” gibi kodlar altında toplandığı görülmektedir. Öğrencilerden bazıları;

“Metnin içeriğini, ana fikrini daha çabuk ve iyi anlıyorum.”

“Sınıfta dersi dinleyemiyordum, metni takip edemiyordum. Bilişim sınıfında hep takip ettim.”

“İşlediğimiz tüm metinler aklımdadır.”

“Daha önce dersi dinlemeyen bazı arkadaşlar, bilişim sınıfında hep dinlediler ve derse katıldılar.”

“Görselle desteklenen metinleri daha iyi anlıyorum.” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Öğrenciler çoklu ortama dayalı öğretim ve araçları yoluyla okuduklarını ve dinlediklerini daha iyi anladıklarını, anladıklarının kalıcı olduğunu vurgulamışlardır. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun çoklu ortama dayalı öğretim ve araçları yoluyla dersin işlenmesinden gayet memnun oldukları ve bu araçlar sayesinde Türkçe derslerini daha çok sevdikleri ve derste okuduklarını daha iyi anladıkları tespit edilmiştir. Çoklu ortama dayalı öğretim ve araçları ile daha farklı ve eğlenceli Türkçe dersi işlediklerini, bu da öğrencilerin derste anlama becerilerini arttırdığı şeklinde yorumlanabilir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Tablo 3. Öğrencilerin “Çoklu Ortama Dayalı Öğretim” Yoluyla İşlenen Türkçe Derslerinde En Çok Etkilendikleri Olay ve Araçlara Dair Görüşleri

Çoklu ortama dayalı öğretim (Bilgisayar, projeksiyon, ses sistemi, tv, telefon, cd, vb.) ile işlenen derslerde sizi en çok etkileyen olay ve araçlar hangileri oldu? Nedenleriyle birlikte yazınız. Sorusuna verilen yanıtlar			
Örnek Cümleler	Kodlar	f	%
“Leyleklerle ilgili çizgi filmi hiç unutmuyacağım.”	Çizgi film ve animasyonlar	25	100
“Komşulukla ilgili animasyondan çok etkilendim.”	Ses sistemi	13	52
“Tiyatro izlerken ses sistemi çok güzeldi.”	Nene Hatun	9	36
“Keşke diğer metinlerde de ses sistemini getirseydiniz.”	Kırmızı pabuçlardaki kız ve en sonunda kendisi yerine babasına ayakkabı alması beni çok etkiledi.”	23	92
“Erzurum’u Böyle Savunduk metnindeki Nene Hatun beni çok etkiledi.”	İki kardeşin kavgası	18	72
“Nene Hatun çok güçlü bir kadındır.”			
“Kırmızı pabuçlardaki kızın pabuçlarını kırmızıya boyaması ve en sonunda kendisi yerine babasına ayakkabı alması beni çok etkiledi.”			
“Kırmızı pabuçlar oyunu çok hoşuma gitti.”			
“İki kardeş metnindeki olaydan etkilendim ama sonunda barışmaları çok iyi oldu.”			

Tablo 3’teki veriler göre öğrencilerin f (25) bu soruya verdikleri cevaplar “çizgi film ve animasyonlar, ses sistemi, Nene Hatun, Kırmızı pabuçlardaki kız, İki kardeşin kavgası” gibi kodlar altında toplandığı görülmektedir. Öğrencilerden bazıları;

“İki Kardeş videosundaki kızın saçını kesip hasta kardeşine vermesi olayı beni çok etkiledi.”

“Leyleklerle ilgili çizgi filmi hiç unutmuyacağım.”

“Tiyatro izlerken ses sistemi çok güzeldi.”

“Erzurum’u Böyle Savunduk metnindeki Nene Hatun beni çok etkiledi.”

“Kırmızı pabuçlardaki kızın pabuçlarını kırmızıya boyaması ve en sonunda kendisi yerine babasına ayakkabı alması beni çok etkiledi.”

“Tiyatro oyunu çok güzeldi. Ben de tiyatrocun olmak istiyorum.” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Öğrenciler çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarından memnu oldukları ama bu memnuniyet daha çok derste kullanılan etkinliklere yönelik olduğu tabloda da görülmektedir. Bu da çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarını Türkçe dersinde kullanmanın öğrenciler için uygun ve gerekli olduğudur. Ayrıca çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarının derste kullanılması öğrencileri daha çok etkilediği ve derste işlenen olayları hafızalarında uzun süreli tutabildikleri şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4. Öğrencilerin “Çoklu Ortama Dayalı Öğretim” Yoluyla İşlenen Türkçe Derslerinde Rahatsız Oldukları Olay ve Araçlara Dair Görüşleri

Çoklu ortama dayalı öğretim (Bilgisayar, projeksiyon, ses sistemi, tv, telefon, cd, vb.) ile işlenen derslerde sizi rahatsız eden olay ve araçlar hangileri oldu? Nedenleriyle birlikte yazınız. Sorusuna verilen yanıtlar			
Örnek Cümleler	Kodlar	f	%
“Elektrik kesilince çok sinirlendim, keşke güç kaynağımız çalışsaydı.”	Elektrik kesintisi	1	8
“İnternetin gitmesi beni rahatsız etti.”	İnternet kesintisi	4	31
“Özellikle ilk derslerde Sınıfımızın soğuk olması beni rahatsız etti.”	Sınıfın soğuk olması	8	62
“Sınıfımız sabahları soğuktu.”			

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Tablo 4'teki veriler göre f (13) öğrencinin bu soruya verdiği cevaplar “elektrik kesintisi, internet kesintisi, sınıfın soğuk olması” gibi kodlar altında toplandığı görülmektedir. Bazı öğrenciler f (5) diğer sorulara verdikleri cevapları aynen tekrar etmiştir.

“Keşke bütün derslerimizi bu sınıfta işlesek. O zaman daha iyi anlarız.

“Elektrik kesilince çok sinirlendim, keşke güç kaynağımız çalışsaydı.”

“İnternetin gitmesi beni rahatsız etti.”

“Sınıfımız sabahları soğuktu.” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarının Türkçe dersinde kullanılması aşamasında öğrencilerin rahatsız oldukları durumlar fiziki ve alt yapı kaynaklı sorunlardır. Bu da araştırmanın beğenilmeyen yönü şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 5. Öğrencilerin “Çoklu Ortama Dayalı Öğretim” Yoluyla İşlenen Türkçe Derslerinde Derse Katılma Durumlarına Dair Görüşleri

Çoklu ortama dayalı öğretim (bilgisayar, projeksiyon, ses sistemi, tv, telefon, cd, vb.) ile işlenen derslerde mi daha çok derse katıldınız yoksa sınıfınızda kitaptan işlediğiniz zamanda mı? Nedenleriyle birlikte yazınız. Sorusuna verilen yanıtlar			
Örnek Cümleler	Kodlar	f	%
“Şimdi daha çok katılıyorum çünkü bilişim sınıfında ders daha güzeldir.” “Derste dikkatim hiç dağılmadı ve dersi hep dinledim.”	Motivasyon sağlama	23	100
“Metni hiç anlamasam da resimler sayesinde metin hakkında konuşabiliyorum.” “Şimdi daha çok katılıyorum. İzlediğim filmlerle dersi daha iyi anladım.”	Görsel kullanma işitsel	23	100
“dersleri daha iyi anladım çünkü kelimeleri ve kavramları daha iyi tahmin ediyorum.”	Dersin işlenişinin kolaylaşması	17	73
“Keşke bütün derslerimizi bu sınıfta işlesek. O zaman daha iyi anlarız.” “Şimdi daha çok katılıyorum. Bilişim sınıfında dersi daha iyi anladım.”	Daha iyi anlama ve öğrenme	23	100
“Kitaptan okuyunca sıkılıyordum ama bu sınıfta hiç sıkılmadım ve daha çok katıldım.” Derste hiç konuşmayan arkadaşlarımız bile derse katıldılar.” “Dersin bitmesini istemiyorum.”	Sıkıcı olmama	23	100

Tablo 5'teki veriler göre öğrencilerin f (23) bu soruya verdikleri cevaplar “görsel işitsel kullanma, motivasyon sağlama, dersin işlenişinin kolaylaşması, daha iyi anlama ve öğrenme ve sıkıcı olmama” gibi kodlar altında toplandığı görülmektedir. Öğrencilerden bazıları;

“Metni hiç anlamasam da resimler sayesinde metin hakkında konuşabiliyorum.”

“Şimdi.”

“Şimdi daha çok katılıyorum çünkü bilişim sınıfında ders daha güzeldir.”

“Şimdi daha çok katılıyorum. İzlediğim filmlerle dersi daha iyi anladım.”

“Kitaptan okuyunca sıkılıyordum ama bu sınıfta hiç sıkılmadım ve daha çok katıldım.” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarının Türkçe dersinde kullanılması aşamasında soruya cevap veren öğrencilerin hepsi f (23) derse daha fazla katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu da çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarının öğrencilerin motivasyon ve dikkat seviyelerini

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

yükselttiğini göstermektedir. Bu durumun öğrencilerin derse daha aktif katılmasını sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 6. Kitapların kaldırılması ve bütün kitapların bir bilgisayarda toplanmasına Dair Öğrencilerin Görüşleri

Örnek Cümleler	Kodlar	f	%
“Çok isterim çünkü çantam çok ağır.” “Kitaplarımı taşımakta zorlanıyorum.” “Hoşuma gider çünkü çok fazla kitabım var.”	Çantanın olması	18	72
“Hoşuma gider çünkü bütün dersleri burada işlemek istiyorum.” “Diğer okullardaki gibi sınıfımızda bilgisayar olsun.” “Evet gider. Bilgisayarım olursa ödevlerimi de oradan çıkarırım.”	Bilgisayardan ders işleme	13	52
“Evet, çünkü ablamın da tableti var.” “Ben de tabletimin olmasını isterim.”	Tablet isteme	7	28

Tablo 6’deki veriler göre öğrencilerin f (25) bu soruya verdikleri cevaplar “çantanın ağır olması, bilgisayardan ders işleme ve tablet isteme ” gibi kodlar altında toplandığı görülmektedir. Öğrencilerden bazıları;

“Çok isterim çünkü çantam çok ağır.”

“Hoşuma gider çünkü bütün derslerde burada ders işlemek istiyorum.”

“Evet gider. Bilgisayarım olursa ödevlerimi de oradan çıkarırım.”

“Hoşuma gider çünkü çok fazla kitabım var.”

“Evet, çünkü ablamın da tableti var.”

“Ben de tabletimin olmasını isterim.” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Bu da öğrencilerin çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarının Türkçe dersinde kullanılmasından gayet memnu olduklarını göstermektedir. Ayrıca bazı öğrenciler f (7) tablet istemişlerdir. Buna üst kademelerde okuyan yakınlarına Milli Eğitim Bakanlığı tarafından tablet verilmesini sebep olarak göstermişlerdir. Bu durum öğrencilerin FATİH projesinden haberdar oldukları ve beklenti içinde oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarının sadece Türkçe dersinde değil diğer derslerde de uygulanmasını istemeleri f (13) bu şekilde işlenen dersin etkili ve verimli olacağı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 7. Öğrencilerin “Çoklu Ortama Dayalı Öğretim” Yoluyla İşlenen Türkçe Derslerine Yönelik Önerileri

Örnek Cümleler	Kodlar	f	%
“Elektrik kesilince çok sinirlendim, keşke güç kaynağımız çalışsaydı.” “İnternetin gitmesi beni rahatsız etti.”	Elektrik ve İnternet kesintisi	5	28
“Keşke bütün derslerimizi bu sınıfta işlesek. O zaman daha iyi anlarız.” “Türkçe dersinin hep bilişim sınıfında işlenmesini istiyorum çünkü derste hiç sıkılmadım.”	Sürekli aynı yerde ders işleme	13	72
“Müzikler çok güzeldi ve dersi müzikli işlemek isterim.” “Müzikler beni çok etkiledi.”	Müzik olması	4	22
“Bütün sınıflarda bilgisayarımız olursa her derste daha başarılı oluruz.” “Sınıfta dersi dinleyemiyordum, metni takip edemiyordum. Bilişim sınıfında hep takip ettim. Diğer derslerde de bunu istiyorum.”	Bütün sınıflarda bilgisayar ve projeksiyon olması	13	72

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Tablo 7'deki veriler göre öğrencilerin f (18) bu soruya verdikleri cevaplar “elektrik ve internet kesintisi, sürekli aynı yerde ders işleme, müzik olması, bütün sınıflarda bilgisayar ve projeksiyon olması ” gibi kodlar altında toplandığı görülmektedir. Öğrencilerden bazıları;

“Keşke bütün derslerimizi bu sınıfta işlesek. O zaman daha iyi anlarız.”

“Karagözle Hacivat gösterisini hep izlemek isterim.”

“Türkçe dersi daha fazla olsun.”

“Bütün sınıflarda bilgisayarımız olursa her derste daha başarılı oluruz.”

“Keşke bütün metinlerde iki kardeş metnindeki müzik olsaydı.”

“Çok zevkli geçti derslerimiz, hiç bir şey önermiyorum.”

“Elektrik kesilince çok sinirlendim, keşke güç kaynağımız çalışsaydı.” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Bu da öğrencilerin çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarının Türkçe dersinde kullanılmasından memnu olduklarını ve bütün dersler için aynı yöntemi istediklerini göstermektedir. Eleştiri anlamında bazı öğrenciler f (5) Elektrik ve İnternetin kesilmesini belirtmiş ve sınıftaki güç kaynağının tamir edilmesini istemişlerdir. Bu da bu tür araştırmalarda bazı alt yapı eksikliklerin mutlak suretle giderildikten sonra çalışmanın yapılması gerektiği şeklinde yorumlanabilir. .

Çoklu ortama dayalı öğretim ve araçları ile hazırlanan Türkçe dersi etkinlikleri derse dikkat ve ilgi eksikliğini gidermektedir. Öğrencilerin hem derse katılımlarını sağlamakta hem de bunu sürekli hale getirmektedir. Bu da dersi daha iyi anlamalarını ve anladıklarının kalıcı hale getirilmesini sağlar. Derste okuduğunu anlamada güçlük çeken öğrencilerin çeşitli araçlar yardımıyla, dersi daha iyi anlamalarına büyük fayda sağlamaktadır. Türkçe dersinde çoklu ortama dayalı öğretimin kullanımına yönelik öğrenci görüşlerinin analizi sonucunda çoklu ortama dayalı öğretimi kullanımının öğrencilerin okuduğunu anlamaya ve derse karşı olumlu tutum geliştirmelerine katkı sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

Tartışma

Bu bölümde öğrencilerin Türkçe dersinde çoklu ortama dayalı öğretim ve araçları kullanımına yönelik görüşleri tartışılmıştır.

Çalışma grubundaki 25 öğrenciye, Çoklu ortama dayalı Öğretimin sınıfta uygulanması ile ilgili görüşleri sorulmuştur. Öğrencilerin bu sorulara verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde; öğrencilerin, kullanılan Çoklu ortama dayalı Öğretimi faydalı ve eğlenceli buldukları, bu yöntem sayesinde Türkçe derslerini daha çok sevdikleri ve derse daha çok katılma isteği duydukları görülmüştür. Bu çalışma öncesinde, derste hep aynı şeyleri yaptıklarından dolayı, Türkçe derslerini pek sevmediklerini söyleyen öğrenciler de dâhil olmak üzere, öğrencilerin sekiz haftalık uygulama sonundaki Türkçe dersleriyle ilgili duygu ve düşüncelerinin olumlu yönde değiştiği gözlenmektedir.

Yapılan görüşmede öğrenciler, Türkçe derslerinde çoklu ortama dayalı öğretim kullanarak derste daha eğlendiklerini ve metinleri daha iyi anladıklarını ve bunun sonucunda başarılarının arttığını; dersi daha çok sevmeye başladıklarını dile getirmişlerdir. Görüşmeden elde edilen bir diğer bulguda öğrenciler, en çok sevdikleri etkinlikler olarak; “video, animasyon izleme ve müzik dinleyerek okuma” etkinliklerini saymışlardır. Bunlarla desteklenmiş metinleri daha iyi anladıklarını ve bilmedikleri kelime ve kavramları daha iyi öğrenmelerini sağladığı için bu etkinlikleri daha çok sevdiklerini belirtmiştir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Öğrenciler, bu uygulamaya başlamadan önce Türkçe derslerinde kullandıkları metinlerin uzunluğundan ve anlaşılmasından şikâyetçi olduklarını ancak çoklu ortama dayalı öğretimle işlenen metinlerin daha da uzun olmasını istediklerini belirtmişlerdir.

Literatür incelendiğinde çoklu ortama dayalı öğretimin geleneksel öğretimden daha etkili olduğu gözlemlenmektedir. Öğrencilerin geleneksel yöntemlerin dışında metinleri değişik yollarla ve araçlarla destekleyerek okumasının, dinlemesinin; okuduğunu ve dinlediğini anlama başarılarının artmasına katkıları sunduğu, motivasyon ve dikkat seviyelerini yüksek tuttuğu, derse karşı ilgilerini arttırdığı yapılan benzer araştırmalarda da görülmektedir:

Fındık Dönmez (2013) tarafından hazırlanan çalışmada Doğa ve Evren teması işlenirken çalışma grubunda öğretim materyali olarak karikatür kullanılmış, kontrol grubunda ise kullanılmamıştır. Türkçe dersinde karikatür kullanılarak hedeflenen kazanımlara ulaşmada deneysel gruptaki öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilere oranla okuduğunu anlama ve yazma beceri alanlarında daha başarılı oldukları sonucuna varılmıştır.

Küçüksavar (2010) çalışmasında, çalışma grubundaki öğrencilere öğrenme sürecinde uygulanan ara sınavlara bakıldığında, okuduğunu anlama düzeylerinde önemli bir ilerlemenin olduğunu vurgulamıştır. Yıldız (2009) çalışmasında, çoklu ortam uygulamalarının, öğrencilerin birinci ve ikinci yarıyı sonu sesli okuma hızlarında, çalışma grubu ile kontrol grubu arasında çalışma grubu lehine anlamlı bir fark yarattığı yani çalışma grubu öğrencilerinin verilen metni daha kısa sürede okumalarına sebep olduğunu tespit etmiştir.

Küçük (2006) İlköğretimde Çoklu Ortam ve Bilgisayar Kullanımının Gerekliliği adlı çalışmasında sonuç olarak eğitimde, öğretmen merkezli klasik ders işleme yöntemlerin yetersiz olduğunu ve teknoloji paralelinde, öğrenciyi merkez alan bilgisayar ve çoklu ortamın kullanıldığı ders işleme metodlarının kullanılması gerektiği belirtmiştir.

Atik Çatak (2006) araştırmasında sonuç olarak PowerPoint sunu programıyla hazırlanan okuma materyalinin okuduğunu anlama becerisini geliştirdiğini belirtmiştir.

Yaman'a (2005) göre Mayer'in çoklu ortam teorisi esas alınarak yapılan araştırmalar resimlerin ve bu resimlere ait metinlerin bir kombinasyonu olan animasyonların anlama ve problem çözme yeteneğine katkıda bulunduğunu göstermektedir.

Teknoloji kullanarak daha fazla duyu organına hitap edecek çeşitli türden materyallerin geliştirilmesi mümkün olabileceği için teknolojinin eğitimdeki önemli katkılarından birisi etkili ders materyallerinin hazırlanması konusundadır (Sönmez, 2004).

Baek ve Layne, çalışmalarında, animasyonla desteklenen metinle oluşturulmuş ortamın, sadece metin ya da metin ile durağan grafikten daha etkili öğrenmeler oluşturduğunu ortaya koymaktadır (Akkoyunlu ve Yılmaz, 2005). Buna benzer diğer çalışmalarda (Akbaba, 2009; Çelik, 2007; Gültekin, 2006; İleri, 2011; İlhan, 2010; Karacak Deren, 2008; Kozan, 2009; Ozan, 2008; Sert, 2010; Şahin, 2000; Topal, 2008; Türk, 2007) sonuçlar da bu çalışmanın sonucunu destekler niteliktedir.

Diğer bazı çalışmalarda ise (Dinçol Özgür, 2011; Utku, An ve Makbuloğlu, 2004; Kuş, 2006; Tutaysalgır, 2006; Arslan, 2009) sonuçlar da çoklu ortama dayalı öğretimin derse yönelik tutumları olumlu etkilediği belirtilmiştir.

Çoklu ortama dayalı öğretim etkinlikleri, öğrencilerin dersi daha iyi anlamalarını sağlamıştır. Bu bulguyu destekler nitelikte öğrencilerle yapılan görüşmelerde, bu yöntem sayesinde Türkçe derslerini daha çok sevmeye başladıklarını, derste işlenen metinleri daha iyi anladıklarını belirtmeleri, öğrencilerin derse ilişkin olumlu tutum geliştirdikleri şeklinde yorumlanabilir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Öğrencilerin, dersi daha iyi anladıkları ile ilgili başarı sonuçları incelendiğinde de, öğrencilerin kullanılan yöntem sayesinde okuduklarını anlama düzeylerinin arttığını düşündükleri ortaya çıkıyor. Kullanılan çoklu ortama dayalı öğretim araçlarına yönelik olumlu görüşleri dikkate alındığında, çoklu ortama dayalı öğretimin öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarını olumlu şekilde etkilediği söylenebilir.

Bu bağlamda, öğrencilerin farklı yollarla okuduklarını daha iyi anlamalarını sağlayan çoklu ortama dayalı öğretimin, öğrencileri olumlu yönden geliştirmesi ve bunun öğrenciler tarafından da fark edilmesi onların Türkçe dersine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Sonuç olarak, öğrenciler için zevkli bir yöntem olan çoklu ortama dayalı öğretimin, dersin daha çok sevilmesinde ve öğrencilerin derste okuduklarını daha iyi anlamasında etkili olduğu söylenebilir. Öğrencilerin Türkçe dersinde okuduğunu anlama başarılarını ve derse ilişkin tutumlarını arttırmada çoklu ortama dayalı öğretim kullanılabilir.

Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde, araştırmanın bulgularına dayalı sonuçlar üzerinde durulmuştur. Ayrıca araştırma bulguları çerçevesinde önerilere yer verilmiştir.

Sonuç

Çalışma grubu öğrencilerinin çoklu ortama dayalı öğretim ve araçlarına ilişkin görüşleri incelendiğinde; öğrencilerin, sekiz haftadır Türkçe derslerini çoklu ortama dayalı öğretim yoluyla (bilgisayar, projeksiyon, ses sistemi, tv, telefon, cd, vb. araçlarını kullanarak) işlemelerinden gayet memnun oldukları ve bu araçlar sayesinde Türkçe derslerini daha çok sevdikleri ve derste okuduklarını daha iyi anladıkları tespit edilmiştir. Çoklu ortama dayalı öğretim ile daha farklı, daha eğlenceli Türkçe dersi işlediklerini ve bunun için başarılarının arttığını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin hepsi çoklu ortama dayalı öğretim (bilgisayar, projeksiyon, ses sistemi, tv, telefon, cd, vb.) ile işlenen metinleri daha çabuk ve iyi anladıklarını belirtmişlerdir. Bunun en büyük nedenlerini ise derste görsel ve işitsel araçların metinle birlikte verilmesi olarak göstermişlerdir. Böylece metnin içeriğini, ana fikrini daha çabuk ve iyi anladıklarını vurgulamışlardır. Sekiz haftalık ders işleme sırasında kendilerini en çok etkileyen şeyi çoğunlukla; lösemi olan abisine saçını keserek veren kızı anlatan video olarak belirtmişlerdir. Bazıları ise leyleklerle ilgili animasyonu belirtmişlerdir. Araç olarak da tiyatro metniyle ilgili gösteriyi izleme sırasında sınıfa getirilen anfi (ses sistemi) olarak belirtmişler.

Sekiz haftalık ders işleme sırasında kendilerini rahatsız eden olay olarak zaman zaman elektrğin ve İnternet bağlantısının kesilmesini belirtmişlerdir. Araçlar konusunda herhangi bir rahatsızlık belirtilmemiştir.

Çoklu ortama dayalı öğretim (bilgisayar, projeksiyon, ses sistemi, tv, telefon, cd, vb.) ile işlenen derslerde daha çok derse katıldıklarını vurgulamışlar. Bunun en büyük nedenini ise çoğunluğu videoların ve diğer araçların metni anlamaları üzerindeki olumlu etkisini göstermişler. Bazıları ise; daha önceki derslerde metni anlamadıklarını bunun için derse fazla katılmaktan çekindiklerini belirtmişlerdir. Çoklu ortama dayalı öğretimle işlenen derste metni anlamada zorluklar çektikleri anda diğer araçların yardımıyla okuduklarını daha çabuk anlamaya başladıklarını vurgulamışlardır.

Kitapların kaldırılması ve bütün kitapların bir bilgisayarda toplanması konusunda bütün öğrenciler aynı doğrultuda olumlu cevap vermişlerdir. Bazıları tablet ile ders işlemek istediklerini vurgulamışlardır. Bazıları lisede olan ağabeyi ya da ablasının tableti olduğunu ve aynısının neden kendilerine verilmediğini soru olarak sormuştur.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015*

Bilişim sınıfında işlenen Türkçe dersiyle ilgili öneri niteliğinde bir şey söylenmemiştir. Öğrencilerin çoğu, derslerin hep böyle olmasını istediklerini dile getirmişlerdir. Bazıları ise sınıflarına projeksiyon cihazı istemişlerdir. Birkaçı ise Türkçe dersinin yılsonuna kadar bilişim sınıfında işlenmesi hususunda görüş belirtmişlerdir.

Öneriler

1. Çalışma grubundaki öğrencilerin çoklu ortama dayalı öğretim ile işlenen Türkçe dersine karşı aşırı bir istek göstermişlerdir. Bu durumun bazen dersin amacından uzaklaşmalarına sebep olduğu görülmüştür. Bunun önüne geçmek için öğrencileri hep amaca yönelik olarak düşünmeleri ve etkinlikleri bu yönden ele almaları sağlanmalıdır.

2. Çoklu ortama dayalı öğretimin uygulandığı çalışma grubundaki öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda, rahatsızlık oldukları durum olarak bazen elektrik ve İnternet bağlantısının kesilmesi olarak belirtmişler. Bunu için gerekli önlemler alınabilir.

3. Uygulamaya yönelik olarak kullanılan slayt, animasyon, film, görseller gibi araçların nitelik ve nicelik olarak özellikleri artırılmalıdır.

4. Okullarda mevcut bilişim sınıfları, çoklu ortama dayalı öğretim uygulamalarının rahatça yapılabileceği şekilde bir alt yapıya kavuşturulması gerekir.

KAYNAKÇA

- AKBABA, B. (2009). *Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Öğretiminde Çoklu Ortam Kullanımının Akademik Başarı ve Tutumlara Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- AKÇAY, A. ve ŞAHİN, A. (2012). Webquest (Web Macerası) Öğrenme Yönteminin Türkçe Dersindeki Akademik Başarı ve Tutuma Etkisi. *Eğitim Bilimleri Araştırmalar Dergisi, Uluslararası e- Dergi*. 2 (2), 33-45.
- AKIN, E. ÇEÇEN, M. A. (2014). Ortaokul Öğrencilerinin Okuma Stratejileri Üstbilişsel Farkındalık Düzeylerinin Değerlendirilmesi (Muş-Bulanık Örneği). *TurkishStudies - International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. 9 (8), 91-110.
- AKKOYUNLU, B. YILMAZ, M. (2005). Türetimci Çoklu Öğrenme Kuramı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (28), 9-18.
- ARSLAN, A. (2008). Bilgisayar Destekli Türkçe Öğretiminin Öğrencilerin Türkçe Dersi Tutumlarına Etkisi. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 4 (2), 665-677.
- ATİK ÇATAK, A. (2006). *PowerPoint Sunu Programıyla Hazırlanan Okuma Materyalinin Eğitilebilir Zihin Engelli Öğrencilerin Okuduğunu Anlama Becerisi Üzerine Etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., ÇAKMAK, E.K., AKGÜN, Ö.E., KARADENİZ, Ş., DEMİREL, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- ÇAKMAK, O. (1999). Fen Eğitiminin Yeni Boyutu: Bilgisayar-Multimedya-İnternet Destekli Eğitim. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı (11), 116- 125.
- ÇEÇEN, M. A. ve ZORBAZ, K. Z. (2009). Proje Tabanlı Öğretim ve Türkçe Öğretiminde Kullanımı. *Ankara University, Journal of Faculty of Educational Sciences*, 42 (1), 87-104.
- ÇİLENTİ, K. (1988). *Eğitim Teknolojisi ve Öğretim*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

- CELİK, E. (2007). *Ortaöğretim Coğrafya Derslerinde Bilgisayar Destekli Animasyon Kullanımının Öğrenci Başarısına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- DİNÇOL ÖZGÜR, S. (2011). *Türetimci Çoklu Ortamın Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stillerine Göre Başarı, Tutum ve Kalıcılığa Etkisi ile Öğretmen Adaylarının Ortama Yönelik Görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- FINDIK DÖNMEZ, A. (2013). *İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Öğretiminde Okuduğunu Anlama ve Yazma Becerilerinin Gelişmesinde Karikatürün Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- GÜLTEKİN, K. (2006). *Çoklu Ortamın Bilgisayar Programlama Başarısı Üzerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- GÜN, M. (2012). İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Okuma Etkinliklerinde Karşılaşılan Sorunlar. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 7/4, Fall 2012, p. 1961-1977*
- İLERİ, Z. (2011). *Ekrandan Okumanın İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama ve Okuma Motivasyonu Düzeylerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- İLHAN, G. O. (2010). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Çoklu Ortam Kullanımı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Niğde.
- KAPLAN, Ş. ve YILDIRIM ŞEN, G. (2014). *İlköğretim Türkçe 6 Öğretmen Kılavuz Kitabı*. Ankara: Gizem Yayıncılık.
- KARACAK DEREN, Ş. (2008). *İlköğretim 8. Sınıf Genetik Ünitesinin 5-E Modeline Göre Tasarlanan Çoklu ortama dayalı Öğretimin Öğrencilerin Erişi ve Tutumlarına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- KOZAN, K. (2009). *Multimedya Modalite Efektinin ve İkinci Dil İşlek Bellek Kapasitesinin İkinci Dilde Okuduğunu ve Dinlediğini Anlama Başarısına Etkileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- KURUDAYIOĞLU, M. ve TÜZEL, S. (2010). 21. Yüzyıl Okuryazarlık Türleri, Değişen Metin Algısı ve Türkçe Eğitimi. *TÜBAR*, XXVIII, 283-298.
- KUŞ, Z. (2006). *İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Karadeniz Bölgesi ve İç Anadolu Bölgesi Konularının Bilgisayar Destekli Öğretiminin Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisinin Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- KÜÇÜK, M. (2006). *İlköğretimde Çoklu Ortam ve Bilgisayar Kullanımının Gerekliliği (Konya İli Örnekleme)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- KÜÇÜKSAVAR, A. (2010). *Yapılandırmacı Yaklaşımın Türkçe Eğitiminde Okuduğunu Anlama Becerileri Üzerine Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- MEB (Milli Eğitim Bakanlığı). (1999). *MEB İlköğretim Genel Müdürlüğü Brifing Dosyası*, Web: <http://meb.gov.tr> adresinden 30.07.2014 tarihinde alınmıştır.
- OZAN, Ö. (2008). *Eğitim Amaçlı Çoklu ortam Uygulamalarına İlişkin Bir Değerlendirme Aracı*. *International Educational Technology Conference*, Web:

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

- <http://ietc2008.home.anadolu.edu.tr/ietc2008/176.doc> adresinden 15.01.2014 tarihinde alınmıştır.
- SERT, A. (2010). *İlköğretim Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- SÖNMEZ, V. (2004). *Öğretmen El Kitabı*, (11.Baskı) Ankara: Anı Yayınları.
- ŞAHİN, T. Y. (2000). İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersinde Çoklu Ortamların Etkililiği. *Eğitim Araştırmaları.1(1)*, 68-73
- TOPAL, Y. (2008). Türkçe Öğretiminde Teknolojik Araç Gereçler ve Materyal Tasarımı. Tazebay, A. ve Çelenk, S. (Editörler), *Türkçe Öğretimi: İlke, Yöntem ve Teknikler*. Ankara: Maya Akademi Yayınları.
- TUTAYSALGIR, H. (2006). *PowerPoint Sunu Programıyla Hazırlanan Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Materyalinin Öğrenci Tutum ve Performanslarına Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- TÜRK, T. (2007). *Multimedya Açıklayıcı Notlarının Sunu Modunun İkinci Dilde Okuduğunu Anlama ve Rastlantısal Kelime Öğrenme Üzerine Etkileri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- UTKU, N., AN, N. ve MAKBULOĞLU, T. (2004). *Bilgisayar destekli Türkçe eğitimi*. Sabancı Üniversitesi Eğitimde İyi Örnekler Konferansı. Web:<http://www.erg.sabanciuniv.edu/iok2004/>, adresinden 30.07.2014 tarihinde alınmıştır.
- YAMAN, M. (2005). Solunum Zinciri Konusunda Simülasyonla Desteklenmiş Bir Bilgisayar Programının Öğrenme ve İlgiye Etkisi. *Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, (29), 22-228.
- YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, H. (2000). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- YILDIZ, M. (2013). Okuma Motivasyonu, Akıcı Okuma Ve Okuduğunu Anlamanın Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarılarındaki Rolü. *Turkish Studies – International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic. Volume 8/4, Spring 2013*, p. 1461-1478.
- YILDIZ, S. (2009). *İlkokuma Yazma Öğretiminde Çoklu Ortam Uygulamalarının Etkililiği*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- YÜKSEL, A., MİL, B., BİLİM, Y. (2007). *Nitel Araştırma: Neden, Nasıl, Niçin?* Ankara: Detay Yayıncılık.

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

AKIN, E., ÇEÇEN, M.A., Çoklu Ortama Dayalı Türkçe Öğretimine ve Çoklu Ortam Araçlarına Yönelik Öğrenci Görüşleri, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 10/7 Spring 2015, p. 51-72, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8229>, ANKARA-TURKEY

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

